

GŁOS NARODU

CZWARTEK 16. CZERWCA 1921. NR. 134. — ROK XXIX.	CENA Nru: w Krakowie i na prowincji 8 Marek.				CENY OGŁOSZEŃ	
	Przedpłata wynosi		w Krakowie		Zwyczajnie za wiersz nonp. lub jego miejsce	
	Miesięcznie	Marek 180	Marek 175	Marek 200	Marek 240	Marek 190

Nie kończące się przesilenie.

Próżni okazali się nadzieje, że nominacja p. Skimmunta na ministra spraw zagranicznych przewlekle stan przesilenia gabinetowego. W rząd p. Witosy uderzyły dwa nowe ciosy i niewiadomo, czy prez. Witos zdoła tym razem uratować swój rząd od zgłady. Nie tyle dlatego, że zachwiała się i tak dość wąska podstawa parlamentarna rządu i ubywa mu jeden dobry fachowiec — którego nie łatwo będzie zastąpić. Ważniejszą jest to, że dymisyom, wniesionym przez pp. Steczkowskiego i Nowodworskiego, towarzyszy powszechne w kraju uczucie rozczarowania i brak zaufania w dalszą zdolność prez. Witosy do kierowania rządem Rzeczypospolitej.

Prez. Witos nie ma dość sił lub dość dobrej woli, by politykę swego stronnictwa nagiąć do wymagań państwowych. W tonie P. S. L. panuje jeszcze ciągle najfajszysza opinia, że wielkie to i decydujące stronnictwo może pozwolić sobie na konkurencję z lewicowcami, uprawiającymi demagogię wyborczą, partiami. Wydaje się ludowcom, że ich naturalne miejsce jest w opozycji i że jeśli w większości rządowej pozostają, to trzeba im za to zapłacić wyrównaniem kosztem państwa ich szans wyborczych z szansami radykałów chłopskich. Wyrównanie to polegać ma np. na niedopuszczeniu do rządu t. zw. Prawicy, t. j. Związku Lud.-Nar., lub na burzeniu równowagi skarbowej, celem przyspieszenia tempa w realizacji reformy rolnej.

Rozumiemy dobrze psychikę ludowców, ale ich polityki nie można usprawiedliwić. Ludowcy sami rozagiglowali wies przeciw „klerykałom” i „endekom” i sami wyhodowali przesadną nadzieję chłopów na reformę rolną. Teraz im trudno się cofać. Jednak interes państwa jest ważniejszym, niż party. Okazało się aż nadto jasnym, że obecna większość rządowa musi się rozszerzyć, a rozszerzyć ją można tylko na prawo, bo lewica brnie w nieodpowiedzialnej demagogii. P. Witos powinien przeto przełamać opór swego klubu i wejść na drogę współdziałania ze Związkiem Lud.-Nar. Naraziłby się przez to p. Stapińskiego i Dąbalski, ale uzyskaby dla rządu silną większość, niezbędną dla wypełnienia jego doniosłych zadań zarówno w polityce zewnętrznej jak i wewnętrznej. Prez. Witos takiego nacisku na swój klub wyrzucić nie potrafił lub wywierał nie próbował i dziś zamierza z kulawą większością dalej wiesieć nędzny żywot i dnia na dzień. Opinia publiczna nie może widzieć w tem dowodu, że p. Witos jest prawdziwym mężem stanu.

Grożąca dymisyom min. Steczkowskiego jest protestem fachowca skarbowego przeciw analogicznemu stosunkowi ludowców do państwa w dziedzinie finansów państwowych. Minister skarbu, walczący rozpaczliwie o równowagę budżetową, nie może dać swę zgody na żądania ludowców, które burzą budżet i skarbu państwa. Chodzi o 8 miliardów, które trzeba uzyskać przez intensywniejszą pracę drukarni państwowej. P. Steczkowski nie jest wrogiem reformy rolnej — nigdy się przeciw niej nie oświadczył, a zasiada w rządzie jako fachowiec i dlatego to głos i protest jego ma szczególne znaczenie. Sądzymy jeszcze, że między nim a ludowcami przyjdzie do kompromisu, jeśli jednak zwycięży interes wyborczy ludowców — to prez. Witos i jego rząd pozabawieni zostaną w znacznej mierze kredytu moralnego w kraju.

Trudno się uchronić od pesymistycznych przewidywań, gdy się ma w pamięci ostatni miesiąc rządów prez. Witosy. Był to okres rozstroju i chronicznego przesilenia w rządzie, ciągłych wahań premiera, bezczynności dyplomatycznej i upokorzeń ze strony państw drugich. Żadnego plusu. Nie widąc końca tego rozstrojowego stanu. Zdaje się — słusznie — są opinie niektórych kół — że p. Witos zużył się i zmęczył.

Przesilenie gabinetowe.

MINISTER STECHKOWSKI PODTRZYMUJE DYMISYĘ.

Warszawa. (Telef. w.) Sytuacja polityczna w ciągu wtorku ulegała bardzo silnemu napięciu. Kluby sejmowe opowiadają się za utrzymaniem min. Steczkowskiego przy portfelu min. skarbu. Premier Witos wystosował do min. Steczkowskiego list z wezwaniem do cofnięcia dymisyi, na co dr. Steczkowski odpowiedział, że w tych warunkach podtrzymuje swą dymisyę. Wśród kandydatów wymieniali b. prez. min. Moraczewskiego i p. Wł. Byrkę. Po południu obradował nar. chrześc. Klub robotn., który powziął rezolucję (zamieszczoną poniżej według P. A. T. — Red.).

Wycofanie min. Nowodworskiego z gabinetu.

Warszawa. P. A. T. Prezes klubu poselskiego Nar.-Chrześcijańskiego Klubu Robotniczego zakomunikował dziś prezydentowi ministrów Witosowi następującą uchwałę z dnia 14 b. m.: „Narodowy chrześcijański Klub robotniczy wycofuje z obecnego rządu swego przedstawiciela, min. sprawiedliwości Nowodworskiego, uzależniając swój dalszy stosunek do rządu Witosy od wypełnienia następujących postulatów:

- 1) Zmiany dotychczasowej chwilowej polityki zagranicznej, w szczególności zaś co do Górnego Śląska, Wilna i przymierzy;
- 2) Uzbrojenia finansów przez usunięcie wszelkich trudności, czynionych w ostatnim czasie ministrowi skarbu, przedłożeniu preliminarza budżetowego w terminie ustalonym uchwałą sejmową;
- 3) Zabezpieczenie aprowizacji miast i ośrodków przemysłowych na rok gospodarczy 1921/22;
- 4) Natychmiastowe przedłożenie programu reform i stopniowego przeprowadzenia go;
- 5) Uzbrojenie stosunków administracyjnych przez usunięcie jednostek niepowołanych i przez prowadzenie uchwalonych w tej dziedzinie zadań Sejmu;
- 6) Zastąpienie obecnego systemu unifikacyjnego takim, któryby przynosił korzyść całej Rzeczypospolitej, uwzględniał również ustroj administracyjny istniejący na terytoryach podlegających unifikacji;
- 7) Natychmiastowe wykonanie ustawy z 18 marca o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, wdów i sierot.

Pos. Bryl — oszczercą.

SPRAWA ARCYB. TEODOROWICZA W KOMISYI SEJMOWEJ.

Warszawa. (Telef. w.) Na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych omawiano ataki pos. Bryla, wymierzone przeciw arcyb. ks. Teodorowiczowi. Rozpatrywano jedynie pierwszą część wniosku, w którym poseł Bryl zarzucił ks. arcybiskupowi Teodorowiczowi, iż ten oskarżył w Rzymie przed Papieżem stronnictwo ludowe o działalność wroga Kościoła i miał prosić Papieża o wydanie odpowiedniego polecenia biskupom polskim zwalczania ludowców. Pos. Bryl nie był obecny na posiedzeniu komisji, a sprawę referował pos. Dębski, prezes P. S. L., który nie miał ani jednego dowodu na poparcie twierdzeń pos. Bryla. Po dłuższej dyskusji komisja uchwaliła 16 głosami przeciw 11, przy 4 głosach wstrzymujących się od głosowania, rezolucję pos. Dubanowicza, stwierdzającą, iż pos. Bryl nie dostarczył ani jednego w tej sprawie dowodu.

Przepraszanie Anglij.

WŁAŚCIWY POR. IWANICKIEGO.

Warszawa. P. A. T. Biuro prasowe Min. spraw zagr. komunikuje: W związku z wiadomościami, jakie ukazały się w prasie w sprawie sądu nad por. Iwanickim, poseł angielski, p. Maks. Mueller, był przyjęty przez p. Witosy, który wyraził mu głęboki żal rządu polskiego z powodu niezasadzonych i niedorzecznych ataków na osobę premiera W. Brytanii ze strony jednego z pism polskich. W odpowiedzi p. Mueller stwierdził, że może uważać incydent jako zakończony, o ile chodzi o atak na osobę premiera brytyjskiego. W związku z innymi notatkami prasy, według których por. Iwanicki był skazany za sprzedaż dokumentów agentowi angielskiemu, p. Urbanowicz, szef wydziału bezpieczeństwa publ. i prasy, w poselstwie angielskim wyraził żal z powodu ukazania się w prasie mylnych i nieopartych na faktach sprawozdań z rozprawy sądowej. Tegoż dnia major Mitkiewicz, prokurator sądu, który rozpatrywał sprawę por. Iwanickiego, również przybył do poselstwa angielskiego, aby wyraził ubolewanie, iż z powodu niedopatrzenia, poselstwo angielskie było pozbawione usługi jednego ze swoich urzędników w przeciągu całego dnia. Poseł angielski podziękował wyżej wymienionym za ich wizytę i przyjął ich wyjaśnienia do wiadomości.

KONWENT SENIORÓW.

Warszawa. (Telef. w.) Na konwencie seniorów omawiano kwestyę dykt poselskich. Sprawę tę przekazało komisji budżetowej. Ustalono, iż fery wakacyjne rozpoczyna się pomiędzy 1 a 7 lipca.

Koalicja obsadza Górny Śląsk.

Tak Francja jak i Anglia stanowczo stwierdzają, że rozwiązanie sprawy Górnego Śląska powinno nastąpić zgodnie z postanowieniami traktatu wersalskiego. Mimo to projekt angielski jest wprost przeciwny projektowi francuskiemu.

Projektami tymi zajmuje się włoski minister spraw zagranicznych hr. Sforza, wypowiedzując o nich w interwju z senatorem Cirieni, ogłoszonym w „Neue Fr. Presse“ następująco:

Rozwiązanie Lloyd George'a nie zgadza się z warunkami traktatu, a rozwiązanie Brianda stworzyłoby absurdalną sytuację, która sparaliżowałaby całą przemysłową produkcję G. Śląska.

Przy omawianiu górnośląskiego plebiscytu między włoskim senatorem a hr. Sforzą nastąpiła nadzwyczaj charakterystyczna wymiana zdań:

„Plebiscyt nie może być ryczałtowo wykonany, jak myśli Lloyd George — oświadczył hr. Sforza — traktat bowiem wersalski wymaga uwzględnienia gmin. To postanowienie traktatu nie pozwala mi przyjąć tezy Lloyd George'a.”

— W takim razie słuszność ma Briand? — zapytuje Cirieni.

— Briand ma słuszność, gdy chodzi o postanowienie traktatu — odpowiedział hr. Sforza — ale jego teza nie może być doprowadzona do ostatecznych konsekwencji. Trzeba postępować nie według litery, ale także według ducha traktatu. Gdyby wykonano traktat literalnie, t. j. gdyby podzielono Śląsk według rezultatów plebiscytu gminami, czy są wielkie, czy małe, powstałaby niezmierzona zakłócająca sytuacja, która miałaby dwa następstwa: przedłużenie krwawego konfliktu pomiędzy Niemcami a Polakami, oraz zubożenie bogatej prowincji przez zniweczenie jej górniczej produkcji (!). Według mego projektu, małe gminy — jakkolwiek wypadły w nich plebiscyt — musiałyby podzielić los wielkich. Jeżeli plebiscyt w wielkiej gminie wypadł na korzyść Niemców, małe gminy z ich otoczenia będą przyznane Niemcom, choćby ich głosowanie wypadło niekorzystnie dla Niemców (!).

A zatem według projektu „sprawiedliwego” hr. Sforzy sprawa G. Śląska winna być w ten sposób rozstrzygnięta, by bez względu na wyniki plebiscytu małe gminy dzieliły los wielkich. A z powodu, że miasta górnośląskie, jak: Katowice, Bytom i t. d. są niemieckie, więc największe okręgi przemysłowe z ludnością czysto polską mają w myśl intencji włoskiego ministra spraw zagranicznych przypaść Niemcom. Czyli że rozwiązanie hr. Sforzy kryje się w zupełności z projektem angielskim, na który się hr. Sforza niby to nie zgadza.

Nowe warunki rozbrojenia.

Warszawa. (Telef. w.) Z powodu stanowiska niemieckiej komisji, 12 między-aliancka komisja wystosowała nowe warunki rozbrojenia na G. Śląsku. Powstańcy mieliby opuścić obszar przemysłowy w terminie do 20 czerwca, to samo mają uczynić Niemcy. Dn. 16 czerwca rozpocznie się ta akcja na linii Katowice—Gliwice.

Warszawa. (Telef. w.) We wtorek rano nadeszły ze Śląska wiadomości, że pomiędzy komisją aliancką a przedstawicielami samoobrony niemieckiej doszło do porozumienia w sprawie jednoczesnego rozpoczęcia przez obidwie strony opróżnienia terenu plebiscytowego do 16 czerwca.

Obsadzanie terenów górnośląskich.

Bytom. (E. Ex.) „Landeszeitung” donosi, że przy szluzach na Odrze pomiędzy Sławęciami a Ujzędem żołnierze angielscy i francuscy roz-

Zjazd śląskiej P. P. S.

Cieszyn. (E. Ex.) W niedzielę odbył się w Słowawie nadzwyczajny zjazd P. P. S. robotniczej z Czechosłowacji. Zjazd skończył się zwycięstwem kierunku frysztackiego antykomunistycznego, który uwzględniła dążenia narodowe robotników czeskich. Z 56 komitetów miejscowych 41 wysłało na zjazd swych delegatów. Wyrażono wotum zaufania uzupełnionemu po wyrzuceniu komunistów zarządowi P. P. S. P. poczem wybrano do nowego zarządu przywódcę ruchu robotniczego w Zagłębiu. Uchwalono jednomyślnie, iż organem stronnictwa jest „Robotnik Śląski” we Frystatcie. Mówcy

kazali wspólnie posterunkom powstańczym, aby wycofali się ze swych stanowisk.

Bytom. (E. Ex.) Dziś przedpołudniem przybyły pierwsze aeroplany angielskie do Opola. Angielcy urządzili tu staację iskrową. Pierwsze transporty angielskiej artylerii wyjechały już z Nadrenii na G. Śląsk.

Okrucieństwa niemieckie w oleśkiem.

Bytom. (E. Ex.) O wydarzeniach w pow. oleśkim nadeszła następująca wiadomość: Dn. 8 b. m. wojska angielskie i francuskie zajęły Oleśno, za nimi wkroczyli Niemcy. Komendantem policyi został major Kriess. Niemcy w Oleśnie i okolicach zaczęli dopuszczać się takich okrucieństw, że Francuzi, którzy przeszli tam razem z Anglikami, musieli wielokrotnie działać w obronę Polaków. Dochodziło do starć pomiędzy Francuzami a Niemcami. Niemcy masowo wywozili z powiatów ludność polską, a nawet kobiety i dzieci. Ze wsi Zawisze wywieziono 6 kobiet. We wsi Jastrzygowiec zmuszono całą ludność, nie wyłączając kobiet, do kopania rowów strzeleckich wzdłuż granicy polskiej. Największych nadużyć dopuszczali się Niemcy po wsiach, ponieważ wojska koalicyjne zajmowały je tylko na kilka godzin, potem stosotruplerzy mogli hulać bez przeszkód. Wśród stosotruplerów, dopuszczających się najohydliwszych gwałtów, była znaczna ilość przebrających w mundury angielskie. Żołnierze ci nie rozumieli zupełnie po angielsku, mówili natomiast doskonale po niemiecku.

RADA NAJWYŻSZA.

Warszawa. (Telef. w.) „Temps” donosi, że zwołanie Rady najwyższej projektowane jest pod koniec b. m. pod warunkiem, iż w przeciągu najbliższych dni 10 będzie zaprowadzony porządek na G. Śląsku i osiągnięte porozumienie pomiędzy Anglią a Francją w sprawie wschodniej.

ANGLIA MILCZY.

Warszawa. (Telef. w.) Rząd francuski nie otrzymał dotąd żadnej odpowiedzi na notę wystosowaną do Anglii, wyjaśniająca, że jest rzeczą bezcelową zwołanie Rady najwyższej przed poprzednim zbadaniem sprawy G. Śląska przez rzeczoznawców.

Niemcy liczą na Lloyd George'a.

Warszawa. (Telef. w.) „Echo de Paris” stwierdza, że rząd niemiecki zabiega o wprowadzenie bezpośrednich układow w sprawie śląskiej, ażeby mógł uzyskać pomyślnie rozstrzygnięcie sprawy. Rząd niemiecki przypuszcza, że liczyć może w swych zabiegach na poparcie Lloyd George'a, jednakże nie powinien zapominać o tem, że Francja nie będzie troszczyła się o liberum veto Anglii.

LLOYD GEORGE NIEZADOWOLONY.

Londyn. (E. Ex.) W tutejszych kołach politycznych utrzymują, że brak uznania dla dotychczasowej polityki zagranicznej Lloyd George'a ze strony opinii publicznej będzie przyczyną tego, iż premier angielski poświęci się głównie sprawom polityki wewnętrznej, natomiast pozostawi większą niezależność foreign office i lordowi Curzonowi. W ostatnich dniach odbyła się w tej sprawie dłuższa konferencja pomiędzy premierem angielskim a ministrem spraw zagranicznych.

PLON TRZECH POWSTAŃ NA G. ŚLĄSKU.

Bytom. (E. Ex.) „Ratiborer Wegweiser” stwierdza, że trzy powstania na G. Śląsku dokonały szeregu wybitnych czynów politycznych. W r. 1919 powstańcy usunęli Grenzschutz i spowodowali powołanie komisji międzysojuszniczej na G. Śląsku. W r. 1920 powstańcy spowodowali rozwiązanie Sicherheitspolizei, ostatnie zaś powstanie nie jest czynnem szalonym, jak piszą dzienniki niemieckie, gdyż osiągnęło swoje cele. Fakty takie, jak podanie się do dymisyi pułk. Persivala, rzekomo dla poratowania zdrowia, oraz fakt, iż obecnie nikt nie mówi o przyznaniu Polsce jedynie powiatów pszczyńskiego i rybnickiego dowodzą, że usługi powstania górnośląskiego są ogromne.

wyrażali oburzenie dotychczasowemu zarządowi za to, że tak długo ukrywał rozkład panujący w partyi i oszczędzał zdrójców P. P. S., o których z dawna wiadano, że stoją na usługach rządu austriackiego, a teraz czeskiego, a wystąpił z rewelacjami dopiero po dokonaniem zerwania.

Wilno i Fiume.

OCENA ZATARGU POLSKO-LITEWSKIEGO.

Paryż. (E. Exr.) Współpracownik „Posledniaj Nowosti” otrzymał w sekretaryacie Ligi narodów następująco wyjaśnienie: Na przewo-

dnicząco konferencji brukselskiej Hymansa spadło niewykonalne zadanie pogodzenia sprzecznych interesów polskich i Litwy kowieńskiej. Obecnie istnieją trzy sposoby załatwienia zatargu: 1. porozumienie bezpośrednie między Polską a Litwą; 2. porozumienie przymusowe; 3. wojna, która wszakże jest w tej chwili niemożliwa. Ani jedna z tych alternatyw niema widoków urzeczywistnienia. Stan rzeczy w tym wypadku bardzo przypomina sprawę Fiume. Sądzić można, że i zakończenie zatargu polsko-litewskiego będzie podobne. Gdy Polska i Litwa przekonają się, jakie szkody wyrządza im obecny stan rzeczy, spór rozstrzygnięty zostanie sam przez się.

Poldhu. Radio. Rada Ligi narodów na naj bliższym posiedzeniu rozpatrywać będzie sprawę wysp Alandzkich, sprawę zagłębia Ruhi oraz spór polsko-litewski.

Ameryka przyjęła rezolucją pokojową.

Waszyngton. P. A. T. B. Reutera donosi iż Izba reprezentantów przyjęła rezolucję Portera, która uznaje stan wojenny z Niemcami i Austrią za ukończony.

Ukraina w rąku powstańców.

Warszawa. (Telef. w.) W sferach urzędowych otrzymano sprawozdanie datowane z 2 czerwca o sytuacji na Ukrainie, stwierdzające, że władze powstańcze istnieją tylko w miastach i to w większych. Wsie natomiast są zajęte przez bandy powstańcze, których liczą około 100. Głównym celem powstańców jest Biała cerkiew.

„ZIELONE BANDY” W POLN. ROSYI.

Warszawa. (Telef. w.) „Polpress” podaje, iż w okolicach Ługi (80 wiorst od Piotrogradu) zaczęły operować przeciw bolszewikom zielone bandy, których liczba wynosi około 1000. Na czele tych band stoi dowódca piotrogrodzki Kozłowski.

PODRÓŻE CZICZERINA.

Warszawa. (Telef. w.) Dzienniki kopenhaskie donoszą, iż Cziczerin ma udać się w dniach najbliższych do Warszawy, a następnie do Berlina, Londynu i Rzymu.

Nowa ofenzywa grecka.

Paryż. (E. Ex.) Korespondent „Tempsa” telefonuje z Londynu, iż rozpoczęła się nowa kampania grecka przeciwko portom tureckim na Morzu Czarnem. W dniu 12 b. m. król Konstantyn przybył do Smyrny w towarzystwie ks. Andrzeja i Mikołaja, premiera oraz ministra wojny. Akcja wojsk greckich wywołała nader ujemne wrażenie w Anglii, która bardzo niechętnie przyjmie wiadomość o wznowieniu wojny. Prasa jednomyślnie wypowiada się przeciwko jakiegokolwiek interwencji Wielkiej Brytanii na wschodzie.

Paryż. (E. Ex.) Z Konstantynopola donoszą, że pancernik angielski brał udział wspólnie i pancernikiem greckim „Kildis” w bombardowaniu miasta Ineboli, które zostało zupełnie zniszczone. Bombardowaniu uległy również miejscowości Samsun i Sineja, które stoją w płomieniach. Oddział grecki miał zająć Gogantzler.

KONIEC STRAJKU W ANGLII 20 B. M.

Londyn. (E. Ex.) W tutejszych kołach robotniczych panuje przekonanie, że górnicy zgodzą się na propozycję pracodawców i że praca w kopalniach będzie mogła być wznowiona w dniu 20 b. m.

WALKI W BELFAŚCIE I DUBLINIE.

Londyn. (E. Ex.) W noc z niedzieli na poniedziałek miały miejsce w Belfaście zaburzenia, w czasie których 50 osób odniosło rany, z tych 30 znajduje się w szpitalu, 3 osoby w stanie beznadziejnym. Na jednej z najbardziej uszczęplonych ulic Dublina zabito wystrzałami z rewolwerów trzech policyantów.

Różne wiadomości.

Warszawa. (Telef. w.) U premiera Witosy była we wtorek delegacja wołyńska w sprawie administracji tej dzielnicy.

Warszawa. (Telef. w.) Niemiecki charge d'affaires w Warszawie Dirksen wyjechał na kilkudniowy urlop do Niemiec.

Bogumin. (E. Ex.) W poniedziałek oddał urządowanie kierownictwa agencji konsularnej w Boguminie wiekousul Jerzy Lechowski panu Janowi Jarczyńskiemu, który zostaje kierownikiem agencji w Boguminie. Kierownikiem konsulatu w Mor. Ostrawie zamianowano p. Stefana Bratkowskiego. P. Lechowski został na własne żądanie odwołany ze Śląska i udaje się na Słowację.

Z dnia politycznego.

Zamachy na brody żydowskie u nas a w Ameryce.

Żydzi potrafili wszystko uzyskać dla swych celów. Niedawno zdobili uczynić „sprawę światową“ z... kilku czy kilkunastu bród żydowskich, obciętych przez żołnierzy polskich, przybyłych z Zachodu. Glob ziemski obiegł wówczas wrzaski o „pogromach w Polsce“, o polskim antysemityzmie, o polskiej „reakcji“ i t. p. Zbrodniach, stale fabrykowanych przez żydowskich wrogów Polski. A tymczasem walka z brodami żydowskimi najmniej może obciążać rachunek polski. Do bród żydowskich i pejsów jesteśmy, niestety, przyzwyczajeni. Rażą one raczej Zachód. To też pierwsi Niemcy po wkroczeniu do B. Kongresu, wypowiadając im wojnę, a za ich przykładem pozostało kilku żołnierzy polsko-amerykańskich. Jest to fakt ten bardziej zrozumiały, że właśnie w Ameryce, w tym kraju wolności, — nie mają zbyt wielkiego respektu dla bród żydowskich. Stwierdza to żargonówka „Naje Leb“, która pisze wyraźnie:

„Nawet w Nowym Jorku, w tem mieście ultra-cywilizowanym, jeszcze po dziś dzień ulicznicy napadają na brodatych emigrantów, czy to litwaków z „cycelemi“, czy z Tuly z krzyżem (prawosławnym) na szyi“. Jednakże z tego powodu prasa żydowska nie narobiła hałasu o „pogromach w Nowym Jorku“. Co innego Polska. Tutaj nawet odcięta broda żydowska staje się bronią do zaciętej, antypolskiej kampanii.

„Dyplomaci“ Petruszewicza.

Delegatem „rządu“ Petruszewicza na konferencję pokojową i kierownikiem misji w Anglii jest dr. Stefan Witwicki, który mieszka w Paryżu. Jego kwalifikacje: nie zna ani języka francuskiego ani angielskiego. Przedstawicielem tego „rządu“ w St. Zjednoczonych jest dr. L. Cebelski, w Austrii Syngalewicz, w Babilonie dr. Eugeniusz Lewicki, w Pradze Smał Stocki. Nawet przy Watykanie nie brakuje posła i „upoważnionego ministra“ jakiegoś markiza (?) dr. Gastona Franceschini (I), „któremu — jak zauważa „R. Kraj“ — nie nie sakroli brać pieniędzy, za które kiedys ruscy chłopcy będą odpowiadali“.

Strajk bawarski dziełem bolszewików?

„Bayr. Kurier“ pisze o sprawie powszechnego strajku bawarskiego: „Nie będziemy dalecy od prawdy, przypuszczając, że przygotowuje się nowy ruch radykalny („Putsch“) w Niemczech, ale zorganizowany lepiej i na większą skalę, niż poprzednie, które dlatego właśnie nie udało się, ponieważ miały charakter lokalny. Jak nas zapewniali ze strony dobrze poinformowanej, komisarze ludowi: Zino wie i Radek bawią obecnie w Niemczech środkowych, gdzie wydają zarządzenia na pełnych zgromadzeniach okręgowych.

„Prasa sowiecka donosiła, jakoby Zinowiew popadł w nielaskę i miał usunąć się z centralnego komitetu komisarzy. Było to dowcipnie pomyslane kłamstwo dla wytlumaczenia wyjazdu zagranicę Zinowiewa, tego podpalacza. Także rozbrojenie bawarskich organizacji samoobrony było na rękę komunistom, którzy postanowili z pomocą bolszewików jeszcze raz szczęścia próbować“.

Koncesje w Rosji a gen. Wrangel.

Anglia i Niemcy w ostatnich dniach porumniały się w Berlinie w sprawie eksploatacji bogactw naturalnych Rosji. Z ramienia Anglii w pertraktacjach brała między innymi udział znana firma Vickers et Co.

Porozumienie angielsko-niemieckie jest koroną już dawniej istniejących ugod między Rosją a Niemcami i Rosją a Anglią.

Jednak ani Anglia, ani też Niemcy nie chcą się powzi szych koncesji w państwie bolszewickim, dlatego w sferę swych rosyjskich interesów starają się wciągnąć Amerykę i Japonię. Według „Berliner Tageblatt“ w tym kierunku poczyniono już pewne kroki w Nowym Jorku i Tokio.

Anglia w swych pertraktacjach z Rosją i z Niemcami pominęła zupełnie Francję. Dlatego rząd Brianda dn. 26 maja b. r. wysłał do Londynu notę, w której zaatakował przedewszystkiem artykuł 9 angielsko-rosyjskiej umowy, ale dotychczas nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

Nieporozumienie angielsko-francuskie — na tle koncesji handlowo-przemysłowych, uzyskanych przez finansierę londyńsko-berlińską w Rosji — wiąże „Berliner Tageblatt“ z ostatnią akcją gen. Siemionowa na Wschodzie, popieraną zupełnie jawnie przez Japonię. Przyczem oświadcza, iż równocześnie utrzymują się uporzeczywie pogłoski, iż Francja znowu zamiera ofensywnie wojsk antybolszewickich wzmoćnić przez powołanie do życia armii gen. Wrangela.

Taniec głupoty i perfidyli.

Ze sposobów, jakimi P. P. S. prowadzi swą kampanię antykatolicką, warto podnieść artykuł wstępny „Trybuny“, tygodnika usiłującego utrzymać się na pewnym naukowym, a w każdym razie nie „naprzodowym“ poziomie. W tej to „Trybunie“ (nr. 23) p. Hołwko opowiada, że „Polska jest wasalem Watykanu i to wasalem nie mającym nawet sił do ukrywania swej zależności“.

Symbolem tej zależności jest dla p. Hołwki tegoroczna procesja Bożego Ciała w Warszawie. Warto za cytować opis tej procesji, jak go nakreślił polski socjalista.

„Oto — są słowa p. Hołwki — kroczy nuncyusa papieski ulicami stolicy polskiej

Drogę toruje mu duchowieństwo polskie z kardynałem i arcybiskupem na czele, wojsko oddaje mu honory, prowadzą go pod rękę rektorowie, mający reprezentować naukę polską. Świta zaś nuncyusa papieskiego, krocząca za nim, składała się z Naczelnika Państwa Polskiego, ministrów, posłów, generałów — to znaczy tych, którzy reprezentują w Polsce najwyższe władze. Cała Polska w tej chwili była swiątą nuncyusa — manifestowała jawnie i publicznie swój wasalny stosunek wobec papieża Benedykta XV. Bo, rzecz jasna, że te honory, które oddawał nuncyusa były nuncyusowi Rattifemu, były oddawane nie jemu osobie, lecz Papieżowi, którego posłem i przedstawicielem w Polsce jest msgr. Ratti. I czyż ten obraz nie daje się porównać z obrazem, gdy wicekról Indii w imieniu króla Anglii i cesarza Indii przyjmuje hołdy i poklony różnych książąt i maharadzów indyjskich...“

A dalej wspomina p. Hołwko o tem, że „Ratti naraził się wszystkim sferom w Polsce“ i dodaje:

„Ale pomimo to, gdy zechciał pokazać, jaką ma siłę i stanowisko w Polsce, wszyscy upkorzyli się — wszyscy zeszli na plan drugi wobec niego, jemu oddając należne stanowisko w procesji w dniu Bożego Ciała...“

Przed temi masami demonstrował msgr. Ratti, i też Naczelnik Państwa, lecz on jest pierwszą figurą w Polsce, jako Namiestnik Papieża...“

Będziemy pobłażliwi dla p. Hołwki i powyższy opis procesji — która ma symbolizować wasalstwo Polski w stosunku do Watykanu — przyjmijmy jedynie jako dowód ignorancji. Inaczej musiałoby się podkroślić całkiem wyjątkową — nawet w socjalistycznej publicystyce — niekłonność... Warto byłoby jednak dowiedzieć się, jaką szkołę ukończył ten dziennikarz, który ma odwagę opowiadać czytelnikom „Trybuny“, że owe honory z Naczelnikiem Państwa, rektorami, salwami i t. p. oddawane były nuncyusowi, który — jako reprezentant Papieża, był centralną figurą procesji Bożego Ciała? A przecież sam p. Hołwko cytując za gazetami fakt, że nuncyus niosł Sanctissimum... Wiąc to jest bagatel, która w procesji żadnego nie zajmowała miejsca?... I można Monstrancję pominąć jako szczegół obojętny, a przedstawić nuncyusa odbierającego hołd całego państwa polskiego? To się nazywa sumiennoscą?..

Zwracamy uwagę, że socjaliści w swej kampanii antykatolickiej (przeciw żydowskiej religii) lub obrzydłości nie mają ni słowa oburzenia stale usiłują ceremonie kościelne i manifestacje religijne katolików sprowadzić do znaczenia politycznych demonstracji lub przejawów osobistej próżności biskupów. Niedawno p. Daszyński wymyślał mszę pontyfikalną, obecnie zaś p. Hołwko publiczny hołd, składany Eucharystji, przedstawia jako hołd — nuncyusowi. Jest to tem fałszowaniu metody.

Podniemyśmy jeszcze — na polemikę szkoła czasu — takie kwiatki z artykułu „Trybuny“: „Jemu (Papieżowi) w dużym stopniu zawdzięczamy, że Śląsk Górny nie przypadł nam od razu, jego wysłannicy na Śląsk obecnie wyraźnie popierają Niemców“. (Co za epokowe odkrycie!)

A dalej: „Prawdziwą ideą chrześcijańską reprezentują np. misje amerykańskie (protestanckie) w Polsce“.

Lub wręczcie: „Musimy dążyć do ścisłej kontroli przez rząd stosunków Episkopatu polskiego z Rzymem i do coraz większego rozluźnienia tych stosunków“.

To samo robił Józef II., Bismark i car. Polska, jako policyjne państwo — to zatem ideał naszych socjalistów. „Kulturkampf“ dochodzi do swego logicznego wniosku: do absurdum.

2 ziemi chełmskiej.

Chełm, 9 czerwca.

(Polskość Chełmszczyzny. — Agitacja ruska. — Spór o kościół w Spasie. — Życie społeczne i polityczne).

Ziemia chełmska, to nie kresy, to ziemia rdzenna polska. Język polski i kultura polska zawładnęły tą ziemią niepodzielnie, żywił ruski znajduje się w mniejszości i w ukryciu dzięki swemu nieświadomości narodowemu. Cyfrowo przedstawiają się stosunki wyznawcze następująco: w samym Chełmie jest katolików 11.136, prawosławnych 924, ewangelików 264, żydów 13.850, w powiecie: katolików 64%, prawosławnych 19%, ewangelików 7%, żydów 10%. Językowo ten stosunek przedstawia się jeszcze lepiej na korzyść polskości, bo po polsku mówi dość znaczny odsetek prawosławnych, ewangelików i żydów. Na ulicach Chełma nie słyszy się zupełnie ruskiej mowy. Ciąkawo, iż wielu z prawosławnych modli się tylko po polsku. To dawni unici — Polacy. Gdyby nie agitacja z zewnątrz, prawosławie zniknęłoby wkrótce z widowni, tak jak zniknęło z siedziby Eulogiusza, z katedry chełmskiej, w której rezydują obecnie OO. Jezuiti.

Ferment między ludność prawosławną wnoszą z jednej strony Ukraińcy galicyjscy, z drugiej Eulogiusz (przebywający obecnie w Berlinie) przez swoich emisariuszy. Jedną i drugą akcją zorganizowaną są tajnie, nawiązań objawiają się tylko od czasu do czasu jakakś „zajawą“. Robota to jednak tylko jednostek i wielkiego posłuchu — zwłaszcza akcja ukraińska — wśród ludu nie znajduje. Mirzonki metrop. Szeptycki i omni na Chełmszczyźnie nie mają najmniejszych podstaw.

Dużo hałasu i w prasie ruskiej i w polskiej lewicowej wywołała sprawa świątyni w Spasie. Ludność katolicka Spasu i okolicznych wiosek,

mając do kościoła w Chełmie kilkanaście wiorst, wniosła podanie do ministerstwa wyznań i oświaty, prosząc o oddanie jej dawniej cerkwi unickiej, zamkniętej w czasie wojny. Motywano prośbę nie tylko tem, że cerkiew ta była niegdyś własnością unickich Bazylianów, ale i tem, że katolicy we wsi mają ogromną przewagę (katolików jest 1.873, prawosławnych 583). Nadto prawosławni mają w najbliższej okolicy cztery cerkwie, podczas gdy katolicy muszą przemieszczać się do Chełma. Podburzona przez popów ludność prawosławna zażądała cerkwi dla siebie. Rząd zwlekał z rozstrzygnięciem, wtedy ludność polska na własną rękę cerkwie otworzyła. Wkroczyła policja, cerkiew opieczętowano, a sprawców pociąga się do odpowiedzialności za gwałt publiczny. — Szczególne wzburzenie wśród ludności polskiej wywołało wystąpienie policyi z brocią gotową do strzału w czasie procesji kościelnej.

Oświatą narodową ludu zajmują się dość już liczne szkoły polskie w powiecie i „Macierz szkolna“. Destrukcyjnie działają natomiast organizacje polityczne („Straż kresowa“, Tułutowicy). Dział oświatowy objeli tu przeważnie Małopolanie, miejscowa inteligencja woli politykę i to politykę lewicową.

Jako cariosum zanotować jeszcze warto, iż istnieje w Chełmie za specjalnem pozwoleniem p. ministra oświaty wyznawcza szkoła państwowa żydowska (7-klasowa szkoła powszechna), poręcz naturalnie średnich szkół żydowskich prywatnych. Do szkoły tej przyjmują się tylko dzieci żydowskie, personal nauczycielski złożony z samych żydów. F. B.

Rada m. Krakowa.

Na wczoraj było zwołano tajne posiedzenie

Rady miejskiej celem wyboru I. wiceprezydenta w miejsce ś. p. Bandrowskiego. Kluby większości nie mogąc się zgodzić na ustalenie kandydaty wspólnej, usiłowały odwieść wybór aż do czasu, gdy Sejm uchwałą zmianę statutu miejskiego w kierunku pomnożenia liczby wiceprezydentów miasta do czterech, oraz zniesienia numeracji wiceprezydentów. Po tej zmianie będzie się wybierało dwóch wiceprezydentów, a więc kluby większości będą mogły zaspokoić swoje apetyty, a przedewszystkiem zaspokoić żądanie natarczywe socjalistów, którzy domagają się wiceprezydentury. Zmiana ustawy przewlekała się jednak zbyt długo trzeba więc było przystąpić do wyboru narazie I. wiceprezydenta, by uniknąć zarzutów ze strony opinii. Ustalono zatem termin wyborów, ale interesowane kluby zdeklarowały wspólne posiedzenie. Zamiast wymaganego cyfry 92 było na sali tylko 82, co stwierdził p. prezydent Federowicz, odrzucił wybór.

Przystąpiono do posiedzenia jawnego. Po zagajeniu złożył ślubowanie radzieckie nowy radca dr. Bajda, poczem sekretarz p. Strasiak gdczytał

interpelacje

między innymi interpelację radcy Adelfmana w sprawie nieodpowiedniego urządzenia budynku, widowni i sceny teatru „Nowości“. — Następnie przyjęto nagłosie wniosek klubu mieszczańskiego w sprawie pomieszczenia zbiorów Muzeum Narodowego w koszarach przy ul. Rajskiej. Przel porządkiem dziennym zabiera głos radca m. Lang, który protestuje przeciwko oddawaniu sal miejskich na popisy futurystyczne. P. Lang stawia ośnośny wniosek nagły. W odpowiedzi na wywody p. Langa p. wiceprezydent Rolle oświadczył, że zasadniczo jest przeciwny oddawaniu teatru na rozmaite wieczorki. Futuryzm sal oddał, a zgodził się na jej odstąpienie tylko pod wpływem p. dyr. Trzcieskiego, który sam im przyrzekł, a futuryści poczynili już daleko idące przygotowania. — W dyskusji przemawiali radcy m. Popiel, ks. Kasprzyk, wiceprez. Rolle, Kosobudzki. Wniosek jednomyślnie uchwalono.

Następnie r. m. Kosobudzki imieniem klubu mieszczańskiego stawia nagły wniosek w sprawie rekwizywcy na urzędy państwowe Zakładu Ka. Ka. Lubomirskich i Helców.

Ośnośny protest uchwalili już sekcyja ekonomiczna, a to na wniosek radcy m. p. Holeksy. Protest ośnośny miał się znaleźć na porządku dziennym obrad Rady m., czego jednak przedydym ze zwykłego biurokratyzmu nie zrobiło. Po uchwaleniu nagłosie wniosku nastąpiła bardzo obszerna zasadnicza dyskusja. Po przemówieniu radcy p. Rymara zabrał głos radca m. p. Holeksa, który poddał zasięgnięty krytyce stanowisko przedydydym miasta wobec całej sprawy. Gorące również były przemówienia radcy m. ks. Masnego, dra Schneidera, dra Ostrowskiego, radcy Adelfmana, który rekwizywcy tego rodzaju zakładów nazwał zbrodnią, a na dowód tego przytoczył fakt, że 500 dzieciom sierotom wojennym, utrzymywanych przez zlikwidowany K. B. K., grozi obecnie brak jakiegokolwiek pomocy i opieki, p. Chwałska, ks. Kasprzyka, który proponuje wybór komitetu dla przypilnowania tej sprawy, wiceprez. Sare, który ośnośnie do zakładu Helców przedstawił historycznie cały przebieg sprawy, przyczem pokazało się, że i p. Pec, prezes Izby skarbowej i p. kurator Zakładu Helców pozabawili miasto tego zakładu; ks. dr. Caputy, który postawił rezolucję w sprawie zmuszenia banków i spolek akcyjnych do budowania domów dla biur i urzędników swoich, oraz p. Dudka. Po wyjaśnieniach p. prezydenta wniosek zgłoszone w tej sprawie uchwalono.

Rada m. p. Rymara porusza sprawę omówioną już w naszym piśmie, a dotyczącą a-

rzucania piekarniom o.b.o.w.i.a.z.k.u utrzymywania bezrobotnych czeladników na koszt poszczególnych piekarni, a tem samem podnoszenia cen pieczywa. Po przeprowadzonej dyskusji wniosek ośnośny odesłano do Magistratu, celem zbadania. Uchwalono następnie wniosek p. dr. Müllera w sprawie przeprowadzenia reformy rolnej w promieniu m. Krakowa. Po przemówieniach radcy m. Wielgusa i wyjaśnieniach prez. Federowicza wniosek ośnośny uchwalono.

Przystąpiono do porządku dziennego. Do porządku dziennego zabrał głos r. m. Turski, który postawił wniosek, by jako pierwszy punkt obrad postawiono sprawę zmiany statutu Miejskiej Kasy oszczędności. Wniosek uchwalono. Projekt zmiany statutu referuje jako sprawozdawca r. m. dr. I. Landau. — W dyskusji przemawiali r. m. Holeksa, ks. Kasprzyk, dr. Klimski, dr. Ostrowski i Chwałstek — poczem projektowane zmiany uchwalono.

Resztę porządku dziennego na jawnem posiedzeniu przyjęto en bloc. W ten sam sposób uchwalono porządek dzienny posiedzenia tajnego, poczem o g. 9 i pół prezydent zamknął posiedzenie.

Iskierki.

Idealny minister.

Nie ma wdzięczności na świecie. Mogli przekonani się o tem p. Witos, który przez dwa tygodnie z górą, w ciężkim znoju, w pocie czoła zdzierał buty, szukając nowego ministra spraw zagranicznych. Gdy wreszcie dokonał tak trudnego dzieła i znalazł kandydata, który „odpowiadał wszelkim warunkom“, spotkał się, zamiast podziękowania, z krytyką i dalszymi narzekaniami.

Co za niewdzięczność! Za tyle dni ciężkiego trudu. Przez ten czas Francja i Anglia zdęły już wymyślić z pół tuzina not, kilkakrotnie zmieniając swoje stanowisko w sprawie Górny Śląska, pogrozić Pelakom, to znowu poglaskać ich, a potem dla odmiany w miłej zgodzie przystąpić do rozbrojenia powstańców śląskich — a p. Witos nie innego przez ten czas nie robił, tylko z godną pożiwu wytrwalością szukał ministra — niestrudzony, nieublagany... Nie każdy sobie zdaje sprawę, jak ciężkie było to zadanie. Bo jakie kwalifikacje musi posiadać polski minister? Gdyby chodziło o najzdolniejszego, najbardziej fachowego przygotowanego — to drobniostka. Takiego ministra w ciągu minuty wskazywałby każdy uczeń z trzeciej klasy. Ale tu chodzi o rzecz trudniejszą. Minister musi posiadać jedną jedyną zaletę, ale niezmiernie rzadką: musi być takim idealnym zereem, które ośnośnie nie zawadza, ani prawicy, ani lewicę, ani mądrym, ani głupim. Takiego człowieka niema jednak na świecie. Bo zawsze każdy musiał komuś czemuś narazić się, choćby nieopatrznem słowem. Chyba, że byliby to niemowa, a prztem nieumiejący pisać alfabetu... Lecz, niestety, taki kandydat nie nadaje się na stanowisko ministra spraw zagranicznych, który w każdym razie musi niekiedy wygłaszać toasty na dyplomatycznych śniadaniach i bankietach.

Dlatego był tak trudny wybór nowego ministra spraw zagran. i dlatego nikogo nie zadowolono, bo p. Sigmunt, jak świadczy krytyczne głosy zarówno na prawicy, jak lewicy, nie jest znowu tak idealnie czystym zereem, jakby jego wybór казал się spodziewać. Przeciwnie, był nawet w Komitecie paryskim, śmiało prowadził korespondencje z koalicyją żydowską, gdy przykazaniem emkambonygów zbawców narodziła wiara w Habsburgów i Hohenzollernów... Brrr!.. Toż to zbrodnia, której nie daruje mu lewica. Wiąc tylko patrzeć, jak wybuchnie nowe przesilenie... A że ma ustąpić również p. Steczkowski, więc sprawa nowych ministrów znowu staje się bardzo aktualną.

Ponieważ zaś im p. Witos, którego znowu czeka ciężka, niewdzięczna rola Dyogenesa poszukującego w dzień i w nocy, w kraju i zagranicą kandydatów na ministrów — rzeucam tu projekt wprost genialny. Może mieć ministrów, wiek i chce i to wprost idealnych. Gdy każdy żyjący człowiek ma zawsze w jakimśkolwiek kierunku swą hipotekę zamarowaną, to idealną białą kartą pod względem politycznym i społecznym jest tylko niemowle... A jeśli niemowlęta mogą być królami, dlaczego nie mogły być ministrami?... Zamiast regentów możnaby im tylko dać polityczne piastunki lub mamki ze wszystkich obozów i partii.

Mielibyśmy wtedy w Polsce rządy naprawdę Piastowe i może wtedy spełniłaby się właściwa rola p. Witos, który jako wódz Piastów rządziłby niepodzielnie piastunkami ministrów-niemowlał... Rzeucam ten projekt w nadziei, że p. Witos przyjmie go skwapliwie, zachodzi bowiem obawa, że jeśli po dawnemu zacznie szukać ministrów, to będzie to trwało tak długo, aż Niemcy zabiorą nam G. Śląsk, a Litwini Wilno! SYLF.

Na naszym froncie.

Opafy, w jakich znalazła się P. P. S., rozbiłana coraz gruntowiciej przez komunistów, odebrały resztę zdrowego rozsądku „Naprzodowi“. Nie może on zrozumieć tak prostego faktu, że nie liczących się z rzeczywistością i z etyką demagogów socjalistycznych museli zdystansować jeszcze radykalniejsi demagogi komunistyczni. Wszędzie wsząc spisek „czarnej reakcji“, i poza komunistami urzuca „klerykał“ i „endeków!“ Z całą powagą organ socjalistyczny obwieszcza, że narodowi demokraci i „klerykał“ zawarli pakt z komunistami i nawet wspierają ich materialnie! Na to zabawne twierdzenie przytocza nawet dowód:

W Jarosławiu na zgromadzeniu socjalistycznym przemawiał Dominikanin ks. Maczka, zwałęjąc naturalnie socjalistów, a że na to samo zgromadzenie przybyli również komuniści i także zwalęzali socjalistów, więc Dominikanin i komuniści byli w znowią! Socjalistyczna zaiste logika. Podobnie możnaby rozmawiać, że istnieje blok „socjalistyczno-klerykalny“, bo socjaliści i klerykał zwalęzają ludowców.

Jest rzeczą zresztą zrozumiałą, że socjaliści winę za rozbijanie ich partji wolą spędzić na swych przeciwników, „klerykał“ i „endeków“, bo z pewnością najboleśniejszym jest dla nich fakt, iż doczekali się takiej niewdzięczności ze strony własnych pupilów.

KRONIKA.

Kraków, 15 czerwca.

NOWI RADCY MIEJSZY. Na ostatniem posiedzeniu Rady miasta został powołany w skład Rady miejskiej członek naszej Redakcyi, p. inż. Mianowski, który wstąpił do chrześ. demokratycznego Klubu radzieckiego. Jako hospitant tegoż Klubu, zgłosił się również niedawno powołany do Rady m. p. dyr. Dr Bajda. Klub chrześ. demokr. liczy obecnie w Radzie 8 członków, a 3 hospitantów.

TEATR KRAKOWSKI I JUBILEUSZ J. KOTARBIŃSKIEGO. Ubiegłej soboty obchodzili w Warszawie jubileusz 40letniej pracy scenicznej b. artysta i reżyser, a w latach 1899—1905 dyrektor teatru krakowskiego, p. J. Kotarbiński. Jubilat poświęcił niespożyte zasługi okoł sceny krakowskiej, jako dyrektor zaś zdobył w historii teatru zaszczytną kartę, mając pierwszy w Polsce odwagę wprowadzenia na scenę wielkich dzieł poezji romantycznej, dotąd nie granych i propagując twórczość zwalczanego jeszcze wówczas St. Wyspiańskiego. Za jego dyrekcji grano po raz pierwszy w Polsce „Dziady“ w układzie Wyspiańskiego, „Złota czaszka“, „Kordyana“, „Sen srebrny Salomei“ i „Księża Marka“. On pierwszy wprowadził na scenę Wyspiańskiego „Wesele“, „Wyzywnienie“, „Profetas i Laodamia“, „Bolesława Śmiałego“. Dyrekcya teatru krakowskiego wzięła udział w jubileuszu, przesyłając jubilatowi doposaż gratulacyjną i składając wieniec twórcy wielkiej tradycyi repertuarowej teatru krakowskiego.

DWA ODCZYTY 88-LETNIEGO POWSTAŃCA Z 63 ROKU odbył się w sali Tow. lekarskiego przy ul. Radziwiłłowskiej. Pierwszy odczyt, we czwartek 16 b. m. o godz. 4 po poł., przeznaczony dla inteligencji i uczęszającej młodzieży; bilety w cenie od 15—150 Mk. Drugi w niedzielę 19 b. m. o godz. 4 po poł., dla rzemieślników i domowej służby; ceny zmniejszone od 10—50 Mk. Bilety są do nabycia w cukierni p. Mauryczego w Ryнку, Linia A-B, oraz p. Noworońskiego w Sukiennicach.

USTNY EGZAMIN DOPRZAŁOŚCI w gimnazjum hr. Jana Sobieskiego w Krakowie odbył się w dniach od 6 do 9 b. m. Następujący składowcy złożyli egzamin dojrzałości w oddziale a: Bram Kazimierz, Bystrzycki Kazimierz z odznaczeń, Czestnickiewicz Józef, Czesłowski Władysław, Dąbrowski Andrzej, Dunej Czesław, Eilbaum Maks z odzn., Ekielski Jan z odzn., Ferens Tadeusz, Fischer Jan, Głowiniński Michał, Kleinberger Oskar, Kochaj Kazimierz, Liszka Adam z odzn., Mohr Edward, Piłz Jerzy, Pobożniak Julian z odzn., Reinhardt Tobiasz, Rey Andrzej, Rosenberg Adolf z odzn., Sobolewski Stanisław z odzn., Surzycki Tadeusz, Szopenka Jerzy, Treger Witold, Zurewski Maryan, Ostaszewski Wojciech; w oddziale b: Biały Leszek, Bystrzowski Stefan, Epstein Michał, Fedyna Eugeniusz, Grzybowski Stefan, Harasymowicz Kazimierz, Jakóbi Mojżesz, Langrod Jerzy z odzn., Marazowski Stanisław, Pakosiewicz Józef z odzn., Riegan Zygmunt z odzn., Romański Czesław, Spira Jakób, Stankiewicz Jerzy, Szcetkiewicz Stefan, Szpanar Tadeusz, Tabaczyński Jan, Truczał Dzidzwał, Ullmann Tadeusz z odzn., Wanner Karol z odzn., Warzecha Stanisław, Wilczek Maryan, Wojciechowski Tadeusz, Parvi Jan.

PRACE NAD WSTAWIANIEM RURY WODOCIĄGOWEJ. Przez cały dzień wczorajszy, mimo pęknięcia rury wodociągowej obok składowca węgla Kwiatkowskiego przy ul. Zwierzynieckiej, dopływy wody wodociągowej nie był przerwany nawet w ul. Zwierzynieckiej. Woda dochodziła do domów rurami zapasowymi.

Roboty około wstawiania nowej rury trwają w dalszym ciągu, praca jednak jest utrudniona z tego powodu, że pęknięta rura mieści się pod szynami tramwajowymi.

MIEJSKA SPRZEDAŻ DRZEWA OPALOWEGO. Począwszy od dnia 16 b. m. miejski skład węgla i drzewa będzie sprzedawał drzewo opałowe tylko w drobnych ilościach do 5 centarów cłowych włącznie. Natomiast sprzedaż drzewa w większych ilościach będzie się odbywała w miejskiem Biurze aprowizacyjnem z pomocą asygnat do miejsc składowca węgla i drzewa. Asygnaty, do 8 dni od daty wystawienia niezrealizowane, muszą być ponownie w miejs. Biurze aprowizacyjnem sprolonowane, aby je można było zrealizować. Również do miejskiego Biura aprowizacyjnego należą będzie na przyszłość sprzedawanie każdej ilości trocin, wyprodukowanych przy rżnięciu i rżaniu drzewa w miejs. składzie. Trociny sprzedawać należy według każdorazowych targowych cen.

POSTRZELONY BANDYTA. Wczoraj rano patrolujący w Al. Słowackiego rozpoznał w przechodzącym mężczyźnie słynnego bandytę Józefa Nalepę. Gdy na wezwanie policyjanta, aby się zatrzymał, Nalepa zaczął uciekać, policyjant puścił się za nim w pogon, a widząc, że go nie dopędzi, strzelił do uciekającego z rewolweru. Strzał był celny, po chwili bowiem raniony bandyta padł na ziemię. Zawezwany lekarz Pogotowia ratunkowego stwierdził ranę postrzałową

klatki piersiowej i zarządził przewiezienie bandyty do szpitala więziennego.

NAPAD RABUNKOWY. Onegdaj koło godz. 11 w nocy na przedchodzących ul. Królowej Jadwigi na Zwierzyniecu piekarza Michała Żyluka i L. M. napadło dwóch bandytów wśród następujących okoliczności: Żyluk, nieco podchmielony, zaczął niejakiego Wawrusiaka, żołnierza, idącego w towarzystwie kobiety. Wskutek tego powstała między nimi sprzeczka, do której włączyli się dwaj inni żołnierze: Władysław Kolańczkowski i Stanisław Gajewski. Ci rzucili się na Żyluka i chwyciwszy go za gardło, przycisnęli do muru i zrabowali mu 40.000 marek gotówką, oraz dwa złote zegarki ze złotym łańcuszkiem. W tym samym czasie Wawrusiak powalił na ziemię p. M. i dotkliwie go pobł.

Na skutek doniesienia Żyluka, który rozpoznał bandytów Kolańczkowskiego i Kiejewskiego, aresztowano ich i odstawiono do więzienia wojskowego.

ŚMIERĆ PRZY PRACY poniósł wczoraj w tartaku parowym w Bonarce robotnik Wojciech Sławy, którego przywaliły belki. Lekarz Pogotowia ratunkowego stwierdził śmierć wskutek zranienia klatki piersiowej i organów wewnętrznych.

WOJOWNICZA NIEMIARKA. Pogotowie ratunkowe udzieliło wczoraj pomocy lekarskiej Franciszce Wojtuszkowej, ciężko ranejcej nożem w czoło, tuż nad prawym okiem, przez jedną ze swoich koleżanek.

POBICIE UCZNIA. Onegdaj rano wezwano Pogotowie ratunkowe na ul. Topolową, gdzie konduktor kolejowy niestwierdzonego dotychczas nazwiska pobił ciężko po głowie i rękach 14-letnią ucznia Witolda Masiuka.

Z Polski i ze świata.

ZNIESIENIE OGRANICZENIA SPOŻYCIA. Ministerstwo apro wizacji uchyliło z dniem 11 b. m. ograniczenie spożycia, wydane przed paru miesiącami przez b. ministra apro wizacji Grodzickiego.

PIERWSZA LOTERYJA ARTYSTYCZNA. Pod protektoratem gen. Józefa Hallera, a z inicjatywy p. dyrektora Tow. Zachęty sztuki pięknych, p. Edw. Chodźki, zawiązano w Warszawie komitet „Wielkiej loteryi artystycznej“ na zasadzie koncesyj rządowej.

Wypuszczone będą losy po 300 Mk., które dadzą szansę wygrania przedmiotów sztuki plastycznej (obrazy, rzeźby w oryginalach), oraz przemysłu artystycznego (brzozy, ceramika, grafiki, kilimy etc.), wszystko wyłącznie twórczości polskiej bieżącej. W tym celu zakupione zostaną za kilka milionów marek polskich dzieła wspaniałe od twórców. Zakupem zajmie się specjalna komisja artystyczna. Czysty zysk z loteryi zasili przepiękny cel. Otrzyma go mianowicie Tow. zagród dla polskich inwalidów im. Młd. Kościuszki, które coraz więcej rozszerza swoją szczytną działalność. „Sztuka, czerpiąc ze skarba ducha, niechaj żywi dusze ludzkie— a gdy depotuje w życiu „Inwalidzie“, podwójną będzie jej zasługa“. Te piękne słowa gen. Hallera powinny trafić do każdego serca polskiego.

— Losy, które niezadługo ukąszą się w sprzedaży, niewątpliwie będą rozchwytywane. Piśmiennicze zamówienia od osób, chcących się podjąć sprzedaży losów, należy kierować (z referencjami) do dyrekcji loteryi (Warszawa, Aleje Jerozolimskie 68, Polsko-Amerykańska Ulco-Reklama).

ZJAZD STOWARZYSZEN SPÓŻYWCZYCH. Przedwczoraj, pod przewodnictwem p. Wojciechowskiego, rozpoczął się w Warszawie trzydniowy zjazd Stowarzyszeń spożywczych przy udziale 497 przedstawicieli 291 Stowarzyszeń społecznych. Na zjazd przyjechał również delegat ukraiński kooperatywy.

POLSKA OKRĘŻNA WYSTAWA SZKOLNA. Urządza delegat departamentu szkolnictwa Stanów Zjednoczonych, p. Jodek, bawiący obecnie w Warszawie. Polskie Ministerstwo oświaty wzywa zarządy szkół w Polsce, aby wzięły udział w wystawie, nadsyłając głównie okazy z posród rysunków, rzeźb, robot ręcznych i haftów, oraz fotografie budynków szkolnych i scen z życia szkolnego. Adres p. Jodeka: Warszawa, Palsal 2.

JAK PASKARZE MARNUJĄ ARTYKUŁY SPOŻYWCZE. W Warszawie wykryto dwa składy, obejmujące po 500 beczek śledzi, zupełnie już zgniłych i zatrujących dokola powietrze strasznymi wyciekami. Również wykryto tam dwa składy zgniłej kapusty. Właściciele onych składów, „kupców wojennych“, zmuszono do wywiezienia „towaru“ i zatopienia go w Wisłę, ich zaś samych pociągnięto do odpowiedzialności za marnowanie produktów spożywczych.

PRAGA PRZED WARSZAWĄ! Na posiedzeniu konferencji Związków dla popierania Ligi narodów prof. Oskar Halecki w imieniu Związku polskiego wystąpił z propozycją, aby następnym posiedzeniu konferencji w roku 1922 odbyło się w Warszawie. Konferencja Związku Ligi narodów miała do wyboru na siedzibę następnego posiedzenia Warszawę, Pragę i Wiedeń. Głosowanie w tej sprawie odbyło się delegacjami. Wybrano Pragę 11-tu głosami na 6 w stosunku do Warszawy i 12-ma głosami na 5 w stosunku do Wiednia.

DOROCZNY ZJAZD ORG. MŁ. NAROD. SZKÓŁ ŚREDNICH odbędzie się d. 20 i 21 b. m. w Poznaniu. Na zjazd przybędą delegaci ze wszystkich dzielnic Polski, celem ostatecznego skrzystalizowania apolitycznego i wybitnie samostanowionego charakteru organizacji, oraz pogłębienia dotychczasowych metod pracy.

PRZESILENIE W RADZIE GMINNEJ M. ZAKOPANEGO. Z powodu nieuzasadnionych ataków pewnej prasy na burmistrza m. Zakopanego, p. Kozłowskiego, zgłosił tenże swą rezygnację z zajmowanego stanowiska. Atoli Rada gminna na posiedzeniu w dniu 25 maja b. r. postanowiła jednogłośnie rezygnacji nie przyjąć. Wybrana delegacja, złożona z najpoważniejszych obywateli, zawiadomiła p. Kozłowskiego o zaufaniu i pełnym uznaniu Rady gminnej dla jego pracy i prosiła go, aby rezygnację swoją cofnął.

NIEMIECKI BIZANTYNIZM. Z Monachium donoszą, jakoby rząd bawarski, na wniosek bawarskiej Akademii nauk, nesał się z myślą nadania hinduskiemu poecie i filozofowi Rabindranatowi Tagore, tytuł tajnego radcy (I) Rzeczypospolitej. Część prasy niemieckiej określa to poglądzie jako żart niesmaczny.

SOWIETY CHCA LATACI! Rząd sowiecki postanowił utworzyć nowy wydział lotniczy przy armii, który będzie rozporządzał parkiem lotniczym, złożonym z 400 samolotów. W sprawie tej zwróciły się sowiety do Szwecji, ale ta odmówiła dostarczenia aeroplanów, zdaje się z obawy, by aeroplany te nie pojawiły się kiedyś nad Sztokholmem. Dopiero Anglicy zgodzili się na propozycję bolszewickie i w niedługim już czasie sowiety, dzięki Anglii, będą rozporządzały wielką flotyllą powietrzną.

Judaica.

PROCENT ŻYDÓW UCHODZCÓW. Statystyka domu etapowego w Kalkinach wykazuje, że wśród uchodźców, wracających z Rosji do Polski, dzieci do lat 16-tu stanowią zaledwie 40 procent. Jest to rezultatem wymierania dzieci w Sowdapii. Odsętek natomiast żydów reemigrantów stanowi 10 proc., co znacznie przewyższa procent, jaki stanowili w swoim czasie przy emigracji i jest dowodem, że żydzi lepiej przetrwali niewolę bolszewicką.

Ze spraw ukraińskich.

Z TARNOWA DO KARLSBADU. Rząd ukraiński w Tarnowie zamierza przenieść część swych członków do Karlsbadu i w tym celu wynajął już na cały letni sezon 40 pokoi w jednym z hoteli.

„WILNA DUNKA“. W Wiedniu utworzono ukraińskie Towarzystwo wydawnicze „Wilna Dunka“ („Wolna myśl“), które ma wydawać książki o charakterze antyreligijnym. Jako pierwsze, wyjdzie dzieła Renana.

Zawiadomienia i komunikaty.

WYKŁADY PROF. GILLOTA. W dniu 15 b. m. rozpoczęła w Uniwersytecie naszym wykłady profesor uniwersytecki w Strasburgu, p. Hubert Gillet. P. Gillet należy do wybitnych uczonych francuskich, którego rząd francuski kilkakrotnie wysłał do różnych uniwersytetów europejskich dla zapoznania innych społeczeństw z naukami nowożytnymi. Będąc w Warszawie, przybywa do Polski z Madrytu, gdzie również wykładł w tamtejszym uniwersytecie. Przedmiotem jego wykładów w Uniwersytecie Jagiellońskim, które odbywać się będą w języku francuskim, będą następujące tematy: 1) „Główne prądy myśli i sztuki francuskiej w XIX wieku“ (wykład ten odbywać się będzie we środę i czwartek); 2) „Główne prądy myśli i sztuki francuskiej w XVII i XVIII wieku“ (w piątek i sobotę); 3) „Rzut oka na wiek XIX“ (w niedzielę i wtorek). Wykłady odbywać się będą w godzinach od 7-9 wieczorem w sali Kopernika. Wstęp na wykłady jest dozwolony także i szerszej publiczności.

Z TOWARZYSTWA FILOZOF. W czwartek dnia 16 b. m. o godz. 6 wiecz (ul. św. Anny 12, parter) odbędzie się walne zgromadzenie członków Tow. Na porządku dziennym wybór prezydium i wydziału. Przeprowadzi odczyt ks. prof. Rydyńskiego: „Wpływ teorii względności Einsteina na obecne poglądy filozoficzne“. Wstęp dla nie-członków 5 Mk., dla młodzieży akademickiej 2 Mk.

WALNE ZBRANIE CZŁONKÓW AKAD. ZWIĄZKU SPORTOWEGO w Krakowie odbędzie się d. 17 b. m. o godz. 5 po poł. w lokalu klubowym A. Z. S., ul. Zwierzyniecka 1. 43.

POPIS SZKÓŁY ŚPIEWU LUDWIKI MAREK-ONYSZKIEWICZ odbędzie się dnia 18 b. m. w sali Szkoła o godz. 7 i pół wieczorem. Bilet w księgarni Eberta (hotel Saski). (576)

O PRAKTYKĘ DLA SLUCHACZY WYŻ. SZKÓŁY HANDLOWEJ. Szkoła pośrednictwa pracy Bratniej pomocy W. S. II. zwraca się do instytucji handlowych, oraz przemysłowych z gorącą prośbą, aby zechciały przyjąć na płatną praktykę większą ilość słuchaczy wyższej szkoły handlowej na czas od lipca do października b. r., celem zastosowania praktycznego dotychczasowej nauki teoretycznej. Zgłoszenia nadsyłać do Warszawy, ul. Koszykowa 9, W. S. II.

WĘPSY DO KOŁONII WAKACYJNEJ W KOCZANOWIE odbędzie się w szkole św. Barbary przy ul. Krupniczej, w dniach 16, 17 i 18 b. m. w czasie od godz. 6-7 wieczorem.

WYCIĘCZA DO WISNICY. Polskie Tow. krajoznawcze urządza w niedzielę 19 b. m. wycieczkę do Wisnicy pod kierunkiem Dra K. Furman-Kiewicz. Wycieczka zwiedzi ruiny zamku Kmitów, kościół pokarmelitański i zabytki dół szklany w kościołach w Nowym i Starym Wisnicy. Zgłoszenia przyjmuje się w biurze P. T. K., Grodzka 64, między godz. 6-7 wieczorem.

ZALICZENIA POCZTOWE. Ministerstwo poczt zawiadomiło Stowarzyszenie kupców polskich, że w obrocie pocztowym, zarówno międzynarodowym, jak i wewnętrznym poszczególnych krajów, nawet w czasach normalnych, pobrania przypadające do zapłaty przy odbiorze przesyłek pocztowych, pazeck i listów wartościowych ze względów technicznych, były ograniczone do pewnej maksymalnej kwoty. Mimo to ruch pobraniowy, względnie handlowy, nie napotykał wówczas na trudności, jakkolwiek wartość przedmiotów, zawartych w przesyłce za pobraniem, przekraczała nieraz kilkakrotnie sumę pobrania.

Dopuszczalne obecnie kwoty pobrania 25.000 Mk. za poszczególne przesyłki nie można podnieść na razie, z uwagi na brak kas i odpowiednich zabezpieczeń, zwłaszcza w mniejszych urzędach pocztowych.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI W PAŃSTW. II GIMNAZJUM W N. SĄCZU odbył się w d. od 1 do 3 b. m. pod przewodnictwem Dra Maryana Jankego, wizytatora szkół. Egzamin dotychczas złożył następujący uczniowie: Babik Jacek, Bednarek Błażej, Braun Chaskiel, Brzoza Ign. Budz Zyg., Einhorn Maks., Friedmann Hirsch, Gelb Chask., Goldberger Hen. (z odzn.), Górski Fran. (z odzn.), Holski Kaz., Herold Ern., Horoszewicz Włodz., Kiebasa Jan Klein Izr., Kocielco Leon. Korn. Kach, Kozacki Miecz., Michalik Stan., Młyniec Bron., Sommer Aron (z odzn.), Widel Teofil (z odzn.), Wrozesany Józef, Ziemia Marian, Zwołński A., Zdzarski Zbigniew.

ZE SPORTU. K. S. Podgórze grał w niedzielę w Wadowicach z tamtejszą Polonią i poblił ją w stosunku 3:1 (2:0). Gra elegancka i spokojna, oraz celową kombinacją linii ataku zyskał sobie Krakówianie uznanie i sympatię zgromadzonych widzów. Sędziował niezdecydowanie p. Nawrocki.

Z teatrów krakowskich.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Komunikują: wobec wyjątkowego sukcesu „Lady Fre-

deric“, wypełni repertuar wszystkich dni bieżącego tygodnia, poczem nie będzie już grana. W sobotę 18 b. m. wchodzi na afisz „Dros i Parobe“.

Z TEATRU „BAGATELA“ komunikują: „Pan Geldhab“ z Mieczysławem Frenkiem w tytułowej roli, tak entuzjastycznie przyjęty przez zapelnioną widownię, powtórzony będzie dzisiaj jutro i pojutrze.

„WRÓG KOBIECI“, znakomita, melodyjna opera E. Eyslera, wejdzie wkrótce na repertuar teatru „Nowości“. W roli tytułowej wystąpi Ludwik Latajner Lawiński, który powrócił z urlopu. W innych rolach wystąpią pp.: Krajowska, Walowska, Weissowa, Ciesielska, Ciesielski, Sołtysi, Ujhel i inni. Premiera odbędzie się w sobotę.

Repertuar teatru młej. im. J. Słowackiego.

Sroda 15 b. m.: „Lady Frederic“ Somerset-Mayghama.

Czwartek 1 b. m.: „Lady Frederic“ Somerset-Mayghama.

Repertuar Teatru Powarszchego.

Sroda 15 b. m.: „Faworyt“.

Czwartek 16 b. m.: „Bal w operze“.

Piątek 17 b. m.: „Idealna żonka“.

Repertuar „Bagateli“.

Sroda 15 b. m.: „Pan Geldhab“.

Repertuar „Nowości“.

Sroda 15 b. m.: „Yuszi tańczy“.

Czwartek 16 b. m.: „Yuszi tańczy“.

Listy do Redakcji.

Piłżnienie amerykańscy rodzinemu młastu.

„Abi Polsce przysporzy świętych obywateli“ — tak brzmiało pismo nadesłane przez Klub Piłżnian zamieszkałych w Chicago — zebrali wychodźcy piłżnińscy kwotę 390.000 Mkp. na zakupno środków naukowych dla obu szkół w Piłżnie, dla szkoły w Dulcewoe, Łękaech Dolnych i Górnych, wreszcie dla szkoły w Zwionniku.

Z kwoty tej przeznaczyli 2000 Mkp. na uproszenie błogosławieństwa Bożego dla pozynających się prac w Polsce i za dusze tych, którzy w walce o wyzwolenie Ojczyzny polegali. Dla każdej z sił nauczyścielskich w szkołach piłżnińskich przeznaczyli po 1000 Mkp., wreszcie najlepszym dwóm uczniom każdego oddziału polecieli wypłacić tytułem nagrody za pność po 1000 Mkp., które kiedyś gdy się dorobila, mają zwrócić pod tą samą postacią.

Salami członkami Klubu są mieszańcy piłżnińscy, Czołkami dochodzącymi to m'e. najwyżej robotnicy fabryczni.

Czy przykład ten nie powinien spowodować utworzenia dla każdej zniszczonej szkoły Klubu podobnego, jaki utworzono dla szkół piłżnińskich?

J. Wojtanowski
Kierownik szkoły.

Obrady Sejmu.

Warszawa. P. A. T. Posiedzenie Sejmu dn. 14 b. m.

Przystąpiono do obrad nad projektem ustawy o wymiarze

podatku dochodowego

i majątkowego na rok podatkowy 1921. Poseł Rząd zamaczył, że projekt ten komisya w porozumieniu z rządem przerobiła. Prócz tego komisya wnosi rezolucję, dotyczącą popularyzowania podatku wśród najszerszych warstw ludności. Pos. Dębski zawiadał, że klub jego głosować będzie za ustawą. Mowca wnosi jeszcze następujące rezolucje: 1) wzywa się rząd, aby w jak najkrótszym czasie przedłożył Sejmowi projekty: ustawy podwyższającej normę podatku przemysłowego i handlowego w stosunku do spadku waluty, w myśl ustawy z 6 lipca 1920, projekt ustawy o nadzwyczajnym podatku bankowym, od towarzyszów akcyjnych, przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, o podwyższeniu podatku od przedmiotów zbytku, o podwyższeniu podatku od zysków wojennych, o jednorazowej daninie na rzecz państwa; 2) wzywa się rząd do przyspieszenia wprowadzenia w życie ustawy o podatku przysmusowym; 3) wzywa się rząd do zorganizowania, względnie do reorganizacji w najkrótszym czasie komisji szacunkowych do wymiaru podatku dochodowego.

Pos. Baszkiewicz omawia krytycznie ustawę. Pos. Gdyk do art. I. ustawy wnosi poprawkę, zmierzającą do podniesienia skali dochodu, podlegającego opodatkowaniu. Wice-minister skarbu Rybarski daje szereg wyjaśnień, opartych na materyale cyfrowym. Erzmawiali jeszcze w tej sprawie pp. Koli-szer i Rząd, który oświadczył, jako sprawodawca komisji, że zgłoszonych poprawek w rezolucji uwzględnić nie może. W dyskusji szczegółowej głos zabierali p. Miedziński i wicemin. Rybarski, który wyjaśnił, że jeżeli dochód obliczony jako siedm dziesiątych, albo ośm dziesiątych uposażenia będzie niższy od minimum egzystencji, to niema obowiązku płacenia podatku.

W głosowaniu odrzucono wszystkie poprawki i ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu. Przyjęto też rezolucję komisyjną, przedstawioną przez pos. Rzedę, wszystkie zaś inne rezolucje odesłano do komisji.

ZMIANA STATUTU M. KRAKOWA.

Po referacie pos. Kiernika przyjęto w drugim i trzecim czytaniu ustawę podwyższającą liczbę wiceprezydentów m. Krakowa z trzech na czterech i znoszącą różnice hierarchie między wiceprezydentami. Prezydent miasta Krakowa będzie miał możność powoływania każdemu z nich zastępstwa swego w razie przeszkody albo choroby.

Pos. St. Szymański omawiał sprawę wniosku co do terenów, sąsiadujących z rurociągiem Jasło—Gorlice i przedkładał ustawę,

aby wzdłuż tego rurociągu wyłączyć od przysmusowej parcelacji pas ziemi na przestrzeni kilometra. — Ustawę odesłano do komisji.

Następne posiedzenie we czwartek o g. 4-toj popoł.

Z komisji sejmowych.

Warszawa. P. A. T. Komisya administracyjna obradowała nad stosunkami administracyjno-prawnymi na kresach wschodnich. Dyskusja nie wyczerpana.

Komisya skarbowo-budżetowa, zdrowia publicznego i przemysłowo-handlowa rozpoczęły zebranie wspólnie pod przewodnictwem posła Wierzbickiego w obecności dyrektora departamentu monopolowego dra Mikuleckiego i przyjęła punkt 3 art. I. noweli do ustawy antyalkoholicznej w brzmieniu następującem: Zmniejszenie liczby miejsc sprzedaży lub wyznaku napojów alkoholowych następuje zasadniczo począwszy od 1 stycznia 1921. Termin jednak zredukowania miejsc do sprzedaży alkoholów przedłuża się do 1 stycznia 1923.

Wiadomości gospodarcze.

NASZ STAN GOSPODARCZY.

(Telef. wł.) Na konferencji prasowej min. Raczynski przedstawił obecny stan naszego rolnictwa i zagospodarowania:

Min. Raczynski referował o stanie rolnictwa, wykazując zwiększenie przestrzeni uprawnej. W byłej Kongresówce znikły niemal odłogi i jedynie w województwie białostockiem i powiecie hrubieszowskim gdzieś jeszcze się one znajdują. W Małopolsce z 1,200,000 ha odłogów obniżyły się na 150,000 ha. Na kresach wschodnich zasiano 40%. Do powiększenia się uprawnych pól przyczynił się przedewszystkiem znaczny napływ koni z demobilizacji. Uzyskano ich 31,000, a drugie tyle zakupiono ze wschodnich i południowo-wschodnich granic. Rząd zakupił 480 kompletów plugów motorowych, a z inicjatywy prywatnej przybyło 200 plugów. Nastoi i ziemniaków do uprawy dostarczone znacznie więcej, niż roku zeszłego. Zarówno psój, jak i zapowiedź wolnego handlu pobudziły inicjatywę prywatną i zniewoliły do wyjścia z ukrycia pasowego zboża, wskutek czego nastąpił spadek ceny zboża o 28-30%, a ziemniaków o 50%. Nastąpił wzrost intensywności uprawy. Przetrzań obsiana pszenicą wzrosła o 86,000 ha w Królestwie i Małopolsce, żyta o 106, ziemniaków o 143, owsa o 136, tak, że ogółem przestrzeń obsiana wzrosła o 683,000 ha. Produkcya buraków wzrosła z 903 tysięcy tonn na 1,200. Stan zasiewu z dn. 1 maja był zadowalniający, albo dobry. Według zapowiadających się horoskopów Polska będzie się mogła w tym roku sama wyżywić. Równocześnie ze wzrostem produkcji rolniej wzrasta produkcya bydła, zwłaszcza nierogacizny. Decyduje to o aprowizacji. Przyrost rocznej tej hodowli osiągnął przyrost przedwojenny. Gdzieś niedługo stan obecny byłby jeszcze wyższy, niż przed wojną, n. p. w limanowskim powiecie. Jest tam bydła 14,000 więcej niż w r. 1914.

URZĄD NAFTOWY WE LWOWIE. (Telef. wł.) Delegacya posłów z Małopolski wsch.: pp. Diamand, Grzędzielski, Dr Hal-ban i Skarbek, tudzież prezydent m. Lwowa p. Neumann, byli we wtorek u prem. Witosa i min. Przanowskiego na konferencji w sprawie przeniesienia urzędu naftowego do Lwowa. Min. Przanowski oświadczył, iż nastąpi to w ciągu lipca.

IMPORT WIN. Stow. kupców polskich po odbytych obradach na zjeździe kupiectwa ze wszystkich ziem polskich w Poznaniu, zażądało od Min. przemysłu i handlu wydania licencji przyzwozonych na import win z Węgier z kontyngentu 50 wagonów w następującym porządku: dla hurtowników Małopolski 20 wagonów, b. zaboru pruskiego 15 wagonów, b. Kongresówki 15 wagonów. Ponadto proszono, aby w imporcie win z Francji, przewidzianym na 10 milionów franków, mogły partycypować jedynie tylko osiadeł w kraju firmy polskie, uprawnione od szeregu lat do handlu hurtownego winami.

KURSA.

Zurych. P. A. T. Końcowe kursa dewiz: Berlin 8.55, Holandia 196.50, Nowy Jork 602, Londyn 22.45, Paryż 47.50, Medyolan 30.60, Bruksela 47.50, Kopenhaga 101.50, Sztokholm 132.50, Chrystyana 88, Madryt 77.75, Buenos Aires 185, Praga 8.20, Budapest 2.27 1/2, Zagrzeb 4, Bukareszt 8.90, Warszawa 0.50, Wiedeń 1.22 1/2, austr. stempl. 0.92.

Warszawa. P. A. T. Waluty: Dolary Stanów Zjedn. gotówka tranzakcyje 1280—1292, 50, sprzedaż 1280, kupno 1225, franki franc. czeeki trznz. 103.50—103.87 1/2, funty szterl. tranz. 48000, marki niem. tranz. 18, Gdańsk tranz. 18.15—18.10, korony austr. tranz. 195, korony czeskie 17.45.

Wiedeń. P. A. T. Zamknięcie giełdy. Renta majowa 107, austr. renta kor. 107, renta lutowa 108, węgierska renta kor. 305, losy tureckie 3600, przyorytety kolei połud. 3200, Anglo-bank 1740, Bankverrein 1808, Bodenkredit 2580, austr. zakład kredyt. 1580, Bank depozytowy 855, Laenderbank 2448, Merkury 1110, Unionbank 1190, Bank obrotowy 797, Zwiwo-stenska 3700, kolej póln. 19300, Lwów—Czerbiłowce 4125, kolej austr. 4715, kolej połudn. 2440, Alpy 6280, Berg u. Hueten 10250, Krup 16000, Huta Poldi 4388, Praskie tow. przem. żel. 12000, Rima 5230, Skoda 4098, Zwiwoleński 3960, Apollo 5400, Fanto 25000, Galic. karpackie 15500, Galicya 32900.

WYKAZ GIEŁDY W KRAKOWIE

z dnia 14 czerwca 1921 r.

L. 137.

Table with columns: Wzrosty i dewizy, Waluty, Giełda, Transakcje. Lists various exchange rates and market data.

Table with columns: Papiery lokacyjne, various types of securities and their prices.

Table with columns: Akcje bankowe, various bank shares and their prices.

Table with columns: Akcje tow. handl. i przem., various commercial and industrial shares.

Table with columns: various shares and their prices, including bank and industrial stocks.

NADESZANE.

Advertisement for DOLESŁAW KRĘZLEWICZ, mentioning his death and family details.

Advertisement for Jana Stopczyńskiego, Sekratarza Wadwiokiej Rady powiat, with details about his work and family.

Advertisement for Rozkład jazdy kolei żelaznych, listing train routes and schedules between Krakow, Lwow, and other cities.

JERZY WEIŚ.

Jaskinia grozy.

Tłumaczenie z francuskiego.

— Nie! to nie on, wyszeptał drżącym, cichym głosem.

Zapanowała długa chwila milczenia. Guinault stał ciągle poważny i nieruchomy. Przeraziła twoga, nie dająca się opisać uczucie niepokoju seknęło nasze serca.

Sędzia śledczy raz jeszcze ponowił próbę. — Więc p. Guinault nie wykonał zamachu na pana?

— Nie!
— Poprzednie pańskie zeznania były błędne?

— Tak!

— Pan je odwołuje?

— Tak.

— Proszę w takim razie podpisać i sędzia podał mu arkusz papieru i pióro.

Chory ujął je drżącą ręką i z występką podpisał protokół.

P. Dubon jeszcze raz się odezwał:

— Niech pan liczy się tylko ze sprawiedliwością i prawdą, niech pan odpowie: czy ten człowiek jest niewinny?

— Tak!

Głowa chorego opadła na poduszki, powieki zatrzepotały się i przykryły zamglone

już źrenice, przez czoło przeleciał dreszcz. Jeszcze raz otworzyły się usta w daremnym wysiłku. Może zadrżało na nich w ostatniej chwili nazwisko zbrodniarza, może zapragnął pomsty. Nie miał już siły...

Matka i córka rzuciły się z krzykiem rozpaczy na martwe już ciało.

Pan Colson-Brennet umarł.

Guinault stał ciągle wyprostowany, nieruchomy, milczący. Nie wymówił ani jednego słowa, ale widać spojrzenie jego płonących oczu skierowanych na umierającego, miało siłę i wyraz najwyższego nakazu. Oczy te nieruchome i groźne rzekłbyś stłumiły ostatni odruch, nakazały niebezpiecznemu wieczyste milczenie.

III.

Pozegnaliśmy wszyscy ks. Guinault milczącym ukłonem.

Na dany znak sędziego agenci rozstąpili się. Wszedł jako oskarżony, wychodził wolny.

Jego spokój, powaga i siła tych straszliwych oczu zaimponowała nam i oniemiała, choć nikt nie przyznawał się do tego.

Wszyscy zapewne zadali sobie jedno i to samo pytanie: jaka to pobudka skłoniła p. Colson-Brennet do odwołania swego oskarżenia. Co do mnie, byłem skłonny przypuszczać, że przyjaciel mój tym razem się wyjątkowo pomylił, wskazując z taką stanowczością na Guinaulta. Zacząłem przypusz-

czać, że jakiś złoczyńca dostał się w sposób tajemniczy do pokoju. Przecież i dzisiaj w czasie, gdy byliśmy zebrani w salonie, słyszeliśmy rozmowę — więc znowu ten ktoś tajemniczy wtargnął tutaj. Chory wprawdzie oskarżył ducbowego, ale odwołał to. W jakim celu, z jakich przyczyn? Dlaczego kłamał, że z nikim nie rozmawiał poprzednio? Gdzie jest zatem prawda, gdzie błąd?

William Tharps dotknął zleka mego ramienia.

— Jak to? Pan wątpi także? pan także? powiedział uśmiechając się ironicznie.

— Nie zdziwiło mnie, że odpowiadał bezpośrednio na moje myśli, ponieważ zdarzało się mu to często. Słowo jednak „także” zwróciło moją uwagę. Spojrzałem dookoła. Prócz najbliższych wszyscy zebrani pograżeni byli w zadumie i w rozważaniu problemów, które mnie dręczyły, a które dały się sprowadzić do zagadnienia: czy nieszczęśliwa ofiara zbrodni bredziła w gorączce i bezlogicznego związku, czy też mieliśmy do czynienia z nadzwyczaj sprytnym bandytą.

— A pańskie zdanie — Tharps? — zapytałem.

— Potrzebna głowa.

— Już powiedziałem.

— Jak to? ksiądz?

— To przecież nie ksiądz, to straszny jakiś bandyta. Pozwolił mi mu uciec, a teraz trudno będzie dostać go w ręce.

Zdawało mi się z tonu odpowiedzi, że je-

dnak i jego pewność była nieco zachwiana. Wiedziałem wszakże, że nigdy by się dla zadowolenia miłości własnej, nie upierał przy mylnym poglądzie.

Sędzia śledczy, jakkolwiek nie mógł zaprzeczyć, że poszlaki były unyśniane podrobione, oparł się na ostatnim zeznaniu p. Colson-Brennet i wierzył, że zamachu dokonał jakiś tajemniczy opryszek — w każdym razie nie Guinault. Wszystkie inne zeznania zmarłego kładł na karb gorączki.

— Ale — zaproponował łagodnie Dr. Moreau — nieszczęśliwy nie miał przez cały czas ani odrobiny gorączki, badałem go przecież.

— No, to trudno — ja muszę się liczyć z formalnymi zeznaniami zmarłego, dlatego nie mogę aresztować ks. Guinault.

...

Dopiero na drugi dzień po pogrzebie byłego kupca wróciliśmy do domu pani Colson-Brennet na ulicy d'Angereau.

Obie kobiety były bardzo przygnębione; niania, która dzieliła z nimi cierpienie, nie odstępowała obu ani na chwilę, usiłując przyniesić im trochę pociechy.

Przyjaciel mój przeprosił bardzo za swoje natręctwo. Rozumiał i wczuwał się dokładnie w ich boleść i pragnienie spokoju i ciszy, ale czas był drogi. Pozostała jeszcze jedna konieczna do wykonania sprawa. Na- leżało pomścić zmarłego.

Dlatego prosił, by obie panie zapanowały nad swym cierpieniem i zechciały poświęcić mu trochę czasu.

Papiery zmarłego były co prawda opieczętowane i nie można było ich przejrzeć. — Tharps nie przywiązywał do tego żadnej wagi.

— Te papiery, mówił, nie mają dla nas żadnej wartości, nie w nich nie było, lub też one zawierałyby klucz zagadki, ale w takim razie złoczyńca zdołał je usunąć jeszcze przed rewizją...

Przerwał, uderzony nagłą myślą i zbliżył się do wdowy.

— Czy nie otrzymała pani jakich listów, spytał z naciskiem.

Pani Colson-Brennet zadrżała. Przez te dni pochłonięta swoim cierpieniem nie myślała wcale o nieszczęśliwych okolicznościach, jakie je spowodowały. Teraz pytanie Tharpsa uświadomiło jej ponurą rzeczywistość.

— Tak! dużo listów przyszło, ale nie prze- czytałam żadnego. Julia miała je i schowała wszystkie.

— Schowała je do biurka pani — ode- zwała się niania — zaraz podam.

Wyjęła pak kluczyków z kieszeni fartuszka i otworzywszy biurko z różanego drzewa, położyła przed swą panią stos listów, ujętych w opakę.

Wdowa rozzerwała opakę niecierpliwie, a białe kartki rozsypany się po stole.

(Głaz dalej nastąpi).

Bacność! Bacność!

NOWE WPISY
NA NOWE KURSA MATURYCZNE
pod kierownictwem ławnikiem Prof. BUTRYMOWICZA
w Krakowie, przy ul. Karmelickiej 56 II p.
rozpoczynają się z dniem 15. czerwca b. r.
Będą się odbywały codziennie w kancelarii kursów
od 10-1 rano i od 3-7 po południu.
Kierownik ławnik przyjmuje i udziela wszelkich objaśnień
bezpłatnie codziennie od 4-5 po południu.

KURSA OBEJMUJĄ:

- 1) Kurs seminarjum nauczycielskiego 1-roczy i 2-letni.
- 2) „ gimnazjum klas.-realnego i szkoły realnej 1-12-letni.
- 3) „ niższy 4 klasy gimn. realnego.
- 4) „ analogiczny korespondencyjny (wykłady pisemne).

Nowy rok szkolny rozpoczyna się z początkiem września b. r.
* powodu ściśle ograniczonej ilości uczniów i uczucie prosimy
o wcześnie zamówienia miejsc. 895

Ogłoszenia.

W piątek, dnia 17 czerwca 1921
o godz. 10-tej odbędzie się w
dowództwie koszar gen. Bema
ul. Rakowicka publiczny
przetarg nawozu końskiego
na czas od 1-go lipca 1921 do
30 czerwca 1922. Początek z ofe-
rującym najwięcej zostało spi-
sana roczna umowa. 897

**Stawki pożarne, ogrodowe,
Wodociąg i pompy, oraz
wiercenia i kopanie studzien
dostarcza i buduje firma**
Inż. JÓZEF SCHRÖLL
Kraków, Pawia 8/10. Tel. Nr. 1089
Kosztyorys bezpłatnie. 822

CEMENT

W wagonowych wysyłkach z gwarancyjnym
terminem dostawy dostarcza

**ODDZIAŁ HANDLOWY
NAFTOWEJ Sp. Z. O. O.**

„POKUCIE”
w Krakowie
Biuro Floryańska 3. II p.
oraz Filia w Krośnie. 898

**REKLAMA JEST DZWIIGNIĄ
HANDLU I PRZEMYSŁU**

Siła koncept.

tylko pierwszorzędnych
poszukują

Targi Wschodnie
we Lwowie, Akademicka 17. 899

Dom | **Powóz**

parterowy, murewany, 8
ubikacji mieszkalnych, pół
morga ogrodu w Wieliczce
do sprzedania. 896
Wiadomość: Br. Kotyński, Bochna.

bardzo ładny
okazyjnie do sprzedania.
Wiadomość: Piotr Koźbiat, In-
kiernik, Kraków, ul. Piaski obok
Mogilskiej rogatki. 898

SKŁAD PŁÓCIEN I BIELIZNY
męskiej, damskiej i dziecięcej
Dymki, drellichy, ręczniki i płótna na prześcieradła.
KOŁDRY — Wyprawy na zamówienia.

Marja Kulinowska Kraków. 445
ul. Sławkowska 13

„MUZYKA I ŚPIEW”

Jedynie w Polsce pismo poświęcone Muzyce
i wszelkiej zamieści w N-rze 21 dodatek
p. 1:

„Cud Wisły”

pieśń poświęcona bohaterowi Warszawy
Ks. Ignacemu Skorupce

kompozycji Ka. A. NODZYŃSKIEGO

Prenumerata roczna Mp. 120—
Administracja i Redakcja: Kraków, ul. św. Tomasza 35.

Popierajmy przemysł oikzysty!

„AZOT” Spółka akcyjna w Borach pod Jaworzniem.

Podwyższenie kapitału akcyjnego z Mp 14,000.000- na Mp 28,000.000- (III. emisja).

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszy z dnia 14. marca 1921, zatwierdzonej postanowieniem Ministrów Przemysłu i Handlu oraz skarbu z dn. 8. kwietnia 1921. zostaje dotychczasowy kapitał akcyjny Towarzystwa „AZOT”, Spółka akcyjna w Borach podwyższony z Mp 14,000.000—
Mp 28,000.000—

przez wydanie nowych pełnowpłaconych, na okaziciela opiewających, 100.000 sztuk akcji nominalnej wartości po Mp 140— za sztukę, które będą miały udział w zyskach przedsiębiorstwa począwszy od dnia 1. lipca 1921 r.

W wykonaniu powyższej uchwały rozpisuje się niniejszem

SUBSKRYPCYJE

na warunkach następujących:

- 1) Dotychczasowym akcjonariuszom przysługuje prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcji w ten sposób, że na każdych pełnych 10 akcji starych (I. i II. emisji) otrzymać mają:
 - a) po 2 nowe po kursie Mp 1.300.—, które to akcje będą wyłączone od obrotu do końca roku 1923, oraz
 - b) po 3 nowe po kursie Mp 1.800.— jako akcje wolne.
- 2) Celem wykonania prawa poboru należy przedłożyć świadectwa tymczasowe lub listy stwierdzające złożenie akcji do depozytu Syndykatu klauzурowego, które to dokumenty zostaną zwrócone po uwidocznieniu na nich wykonania prawa poboru.
- 3) Prawo poboru musi być zgłoszone i wykonane w czasie do końca czerwca 1921 pod rygorem utraty tego prawa.
- 4) Kurs akcji nie objętych prawem poboru wynosi Mp 2.200— za sztukę.
- 5) Termin zgłoszeń nabycia tych akcji upływa również z końcem czerwca 1921, a po jego upływie żadne zgłoszenia nie będą przyjmowane.
- 6) Równocześnie ze zgłoszeniem zarówno prawa poboru jak i subskrypcji na nowe akcje należy złożyć gotówką całą należność za zgłoszone akcje.
- 7) Repartycję przyznanych akcji przeprowadzi Zarząd Towarzystwa według swego swobodnego uznania.
- 8) W razie nieprzyznania akcji będzie złożona gotówka zwróconą wraz z 3% odsetkami od dnia wpłaty.
- 9) Nowe akcje wzgl. tymczasowe poświadczenia wydawane będą za zwrotem potwierdzenia kasowego na uiszczoną wpłatę.

Zgłoszenia oraz wpłaty na niniejszą subskrypcję przyjmują do wymienionego powyżej terminu:

Bank Małopolski w Krakowie
oraz jego Oddziały:
w Warszawie, Tarnowie, Bielsku,
Rzeszowie, Stanisławowie, Łodzi.

Polski Bank Krajowy we Lwowie
oraz jego Filie:
w Krakowie, Białej, Stanisławowie,
Przemysłu, Lublinie, Warszawie.